

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhelyi városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felíró szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

Karácsony.

A szabadságok és szabadosságok századában utoljára üli meg a világ Megváltója születésének ünnepét, mely ugyan egy a szeretet ünnepével. Vele, ki születésével a századok elejét jelző, az ő nevével ajkán, az ő erényei után való törekvéssel szívünkben üljük meg ennek a karácsonynak ünnepét. Ki tudja, száz év múlva fognak-e ünnepelni, fognak-e még tudni ünnepelni utódaink?...

De félre kétség! Félre a jövő elől való rettegéssel. Mulhatnak évek és évszázadok, de nem fog elmúlni Jézus tisztelete, mert ő vezette a tévelygő emberiséget a tövises mesgyére. Ő tanított meg bennünket az élet magasabb céljának megismerésére: a szeretetre. Neki kellett jönni, hogy megértsük ezt, neki kellett meghalni, hogy kövessük ezt.

Bűnösök vagyunk mi, mindennapi emberek. Soha sem volt olyan szilaj az élet, mint most, és mi készséggel vetjük magunkat az áradathoz. Se kedvünk, se erőnk ellene küzdeni. Mert hisz a világ forradalmának kellene elkövetkezni, hogy utját állja ennek az ártnak. Erkölseinkben megfogyatkozva, lelki erélyünkben meggyöngyülve, érzékeink által zsarnoki rabigába hajtva élünk és dolgozunk a nap alatt, mely látta a Megváltó születését és halálát... S mégis, mikor eljősz te, ha-

gyományok hagyománya által megszentelt ünnep, gyönyörű Karácsony: boldognak érezzük magunkat, jóknak, az Ur kegyébe érdemeseknek. Hibáink és gyöngeségeink tudata dacára át és áthat bennünket az a meggyőződés, hogy szívünk mélyén nem vagyunk mi olyan romlottak, mint ahogyan cselekszünk az élet kényszere alatt és hogy sorsunkat a magasabb hatalom kormányozza bölcsen és jó indulattal. Nem lehet ez másképpen, mert hiszen te megváltottál bennünket, Jézus...

... Hideg van, tél van. Ezer és ezer hajlékban inség és szomorúság tanyázik. A nyomor, mely egy idős az emberiséggel, aránytalanul növekedik az évek növekvő számával. De nagy az ő számuk, kiknek szomorú karácsonya van! S midőn magunkba szállunk és örvendezünk a világ megváltójának születése fölött gondoljunk azokra, akik sötét indulatokkal eltelve járnak a Golgothát, a nyomor széles országutját.

Gondoljunk a nyomorra, melynek óriási hivatása van a jövő század történetének megismerésében. Mert el fog jönni az idő, hogy a nyomor kivívja a maga jogait... De ne legyen most szó erről, hisz szent és tiszta ünnepet ülünk, melynek fényét csakis az emberszeretet gyakorlásával enyhíthetjük. Adjunk a szegényeknek; a Megváltó is szegény vala.

... Üdvözölve légy utolsó Karácsonya ennek a századnak, mely három századra való történetet rejt méhében. Vajha te volnál az első, melyet megnyugvással ülhetsz meg az emberiség. Holott új harcok, új küzdelmek előtt állunk, vajudnak a szívek és lelkek, új eszmék új lobogók alá toboroznak bennünket, akik tisztesen olyan nagy gyorsasággal rohanunk végig a síralom völgyén, mint a régi emberek és még csak sejtelmünk sincs arról, hová jutunk e vad rohanással, dülőre viszik-e az emberiség ügyét?...

De te: oázis a mi sivatagunkban, olajág a mi folyton csattogó fegyvereinken, pacirta dal a mindennapi élet tomboló zajában: gyönyörű karácsony, légy üdvözölve.

Obstrukció.

A parlamentben folyó események éppenséggel nem épületesek. A szélső bal teteti magát, mintha rendes vitát akarna folytatni a kvótajavaslat felett. Még kerüli ugyan az obstrukció külső jeleit, de az a rémséges beszédzőn, mely a szélső baloldali padokról előnti az országot, mégis csak az agyonbeszélési akarás benyomását kelti. Amde kíváncsi lenné, hogy a mélyen tisztelt függetlenségi párt tiszta bort öntsön a pohárba. A közvélemény tudni akarja, mi az ellenzék szándéka. Ha obstrukciót akar, mutassa meg meg-

TÁRGZA.

A mi házunk.

(Folyt. és vége.)

III.

Mi ismertük egymást valamennyien a mi házunkban. És az ismeretség a hosszas megszokás folytán lassan barátságos érdeklődéssé fejlődött. A kik nem is voltak egymással beszédesek, tudtak egymás ügyét-baját mind. Ha Weiner ur, gyenge egészségiével meghűlvén nem ment a hivatalba, az egész ház aggódo érdeklődéssel várta állapotának javulását. Karp Jánosné, a házmester kövér és jóindulatu felesége szolgált minden ügyekről felvilágosítással. Ő volt a lakók körében előforduló jó és kedvezőtlen események krónikája. És egészen természetesnek tartotta, hogy a ki reggel, dolgai után indulván a lépcsőn lehalad, megálljon az ő karosszéke előtt, melyen félelmetes gyorsasággal és tömegben készültek a gyapotharisnyák és illő érdeklődéssel végig hallgassa, a miket ő, a mi kicsiny világunkról tud. Hogy Tör Menyus a szabó, gérokkra kapott megrendelést, tiszta selyembélésű gérokk, tükörrrel, finom urnak készül és Menyus vidám, nagyon vidám, mert szövetet vesz a hasznából a feleségének új tavaszi ruhára. A fűszeresék Klotildja megvágta az újját, a kis csitri lányt pedig elküldik, mert ő, egyedül ő az oka... Mindig a

pántlikákon jár az esze, s így persze nem ér rá ügyelni a gyerekekre.

Am e beszédek központja Lili volt, az osztálytanácsos ur Lilijé. Karp Jánosné szeme büszkén csillogott, a mikor róla szólt.

— A kisasszonyunk — mert lassan ez lett a neve közöttünk — egy pár új türkiszfüggőt kapott a nagyságos urtól. Kilenczven pengő volt az ára, pedig kicsi, lánynak való, alig néhány gyöngy körülte. Ugy áll rajta, mint egy herezegőn. Hát az új battiszuhrújára milyen! Majd meglátják, mint egy ezukorbaba.

Izgatottan beszélt Karpné, és izgatottak vagyunk mi is mindnyájan, ott kinn a Liliom utcában, alig várván, hogy láthassuk kicsi türkiszfüggőjét, könnyű battiszuhruját a bájos, nagyszemű, székehajuteremtésnek, a tanácsos ur ő nagysága Lili leányának, a mi kisasszonyunknak.

... Mert nemcsak büszkék voltunk reá, de szerettük is eme szépséges, szomorú szemű ur kisasszonyt, a kinek im, anyja sem volt...

IV.

Szeretettel és gyengéden nézett reá az egész ház, a mikor délben vagy este, az öreg tanácsos ur karján sétára indult. Ez katonásan lépdelt és fehér bajusza szigorúan kétfelé vala fésülve. De szeme folyvást gyengéden és figyelmesen ott függött ama lenge teremtesen, a ki fáradtan és szomorúan, mint egy törékeny drága csecse-bece ott lépdelt mellette.

Oh, tudtuk mindnyájan, miért oly szomorú a kicsi Lili. Karpné elmondta mindjárt az első héten, és a fűszeres felesége, meg Tör Menyusné romantikus érzékenységgel könyezték meg e szomorú történetet, némi kis irigységgel érezvén szívükben a halavány ur kisasszony iránt, a kinek megadatott, hogy sorsa, noha szomorú, olyképp semmiképpen sem közönséges legyen... Egy katonatisztról volt szó, delifőhadnagyról, a ki vőlegénye volt a leánynak. Ezután valami szerencsétlenség történt, ezt Karpné nem tudta egész körülményesen: párba, öngyilkosság, talán lebukott a lóról az ifjú katona... De eltemették és Lili kisasszony im most szomorú gyászban hervad és epedez.

Azonban ennek ma már három éve. Tizenhét éves volt Lilike akkor csupán. És most tavasz van ismét, ragyogó, színes tavasz. Virágok nyiladoznak, rügy pattan és illatok lengenek sejtelmesen.

Karpné tehát remél, ki vele bizunk, reménykedünk mi is, úgy a hol másért idegenért már csak, néhol: folyóparton gesztenyefás akácokos piczi fészekben vagy valami eldugott, semmiképpen sem díszes házban szokás, kinn a Liliom utcában.

V.

És im megjött a hatyulovag.

Noha csak civilizált, azonban daliás ő is. Nézzük kissé aggodalmasan, rokonszenves, meleg érdeklődéssel, a folyosóról, az ablakfüggönyök mögül, a mint ott halad sétára, harmadiknak a tanácsos ur

győződése bátorságát és fejtsse ki nyíltan az okokat, hogy a kvótának a király által való eldöntését miért helyezi a rendes törvényhozási döntés elé. Az országnak meg kell tudnia, mért jobb a felemelt kvótát csak egy évre megállapítani, úgy, hogy már hat hónap múlva osztrák részről újabb zsarolási kísérletet követhetnek el ellenünk, míg a kvóta elintézése a rendes törvényhozási úton teljes tisztesen dőre kikapcsolja a vitás kérdések sorából ezt a kinos kontroverziát. Ha a szélső bal a kvótátörvényt agyonbeszéli, úgy nyilván abban a véleményben van, hogy azzal valami hazafias tettet cselekszik, nevezetesen, hogy valami kellemetlent, vagy éppen veszedelmet hárít el a nemzetről. Tehát elő a tollseprővel! Százszor hallott dolgok, régi röpiratok felolvasása helyett erről a pontról beszéljen a szélső bal.

Nem, sem erről a pontról, sem más egyébről nem nyilatkoznak az urak; csak beszélnek, hogy az időt agyonüssék; szemérmes obstrukciót üznek, obstrukciót fügefalevéllal s reménylik, az ország nem fogja meglátni mezítelenségüket. Tévelenek. Az ország látja mezítelenségüket és elítéli azt. Az ország nem engedi magát dupirozni s jól meg tudja különböztetni a vitát az obstrukciótól. Tudja a közvélemény, hogy az a törvényjavaslat, melynek tárgyalását az ellenzék azon időpontra nyújtja, a melyen a javaslat elévülté válik, az obstrukciónak esett áldozatul. Van szemérmes és szemérmetlen obstrukció, technikai és nem technikai obstrukció. De akárhogy csürik-csavarják, az obstrukció bizony csak obstrukció marad és ilyen dolgokban egy egész nemzetet nem lehet félrevezetni.

A függetlenségi párt tehát úgy felelősséget vállal magára, midőn a tízéves kvótátörvényt megakadályozza és oda dolgozik, hogy a korona döntését kelljen provokálni és így legközelebb ismét lángra lobbanjon a kvótaviszály. És az ellenzéknek felelnie fog kelleni azért, hogy a közjogi és gazdasági viszonyok nem juthatnak el arra a nyugvópontra, melyet a jelen rossz állapotok közt oly forrón óhaj-

tunk, s a melyhez Széll Kálmán államférfiúi bölcsessége által az obstrukció nélkül is jutnánk.

A kvóta felemelését nem hiusítja meg a szélső bal; a korona döntése minden körülmények közt 34-4%-ra fog szólni. De végzetes módon zilált viszonyaink rendezését és konszolidálását igenis meghiúsítja. Tehát vagy esztelenség az, vagy bűn, a mit az ellenzék művel. Mindegyikért bűnhődni kell, bűnhődni fog.

Titkári jelentés

a Háromszékmezei Erzsébet árvaleánynevelő intézet életéről.

Irta: Dobay János titkár.

(Folytatás.)

Intézetünk anyagi viszonyait érinti annak elmondása is, hogy női ipariskolánk bevétele tandíjakból, ipari termékek eladásából és államsegélyből összesen 1254 forint volt, mely összeg teljesen fel is használtatott s így ezen ezimen pénzmaradvány nincs.

Ezekben az anyagiakat felsorolva, áttérek az intézet beléletében előfordult nevezetesebb mozzanatok felsorolására.

A múlt évben intézetünkben 55 árva nyert menedéket tehát hárommal több, mint a megelőző évben. Nem mondhatom, hogy helyes dolog a befogadott árvák létszámát évről-évre növelni, mert egyedül biztos jövedelmünk, a tőkéink kamata — mint már fennebb említettem, — oly csekély, hogy az ily nagy létszámot meg nem bír, de hát kérem az emberi nyomer annyi féle alakban lép előnkbe s minden egyes árvát annyi figyelmen kívül nem hagyható körülmény ajánlja, hogy az igazgatóság a rideg számok által előírt álláspontra nem helyeskedhetik s kénytelen a valódi humanizmus szavát követni, midőn a meghatározott létszámot átlépve, befogadja az intézet védőszárnyai alá mindazokat, kit valódi nyomer hoz elébe. Lehet, hogy ez idővel némi anyagi zavarokat fog előidézni, de akkor is időnk leendő szükségesnek látszó redukeciókat megtenni, addig pedig gyakorolja az árvaház nemes emberbaráti misszióját oly mértékben, minőt a szükség parancsol.

Az intézet 55 növendékének tanítását, nevelését és gondozását az intézeti igazgató vezetése mellett 5 tanár végezte és pedig: Nagy Károly igazgató, ki az intézet igazgatásán kívül a gazdaságot is vezette s nagy tudásával s nagy szorgalmával mindkét téren nagy eredményeket ért el. Évtizedek óta áll az intézet élén s az ő működése alatt fejlődött intézetünk azon magas színvonalra, hol jelenleg áll. Midőn ezt a legteljesebb elismeréssel konstatáljuk, ajánlom, hogy az ő odaadó ügybuzgóságáért mondjon a t. közgyűlés köszönetet.

Derék munkatársa volt Martzi Ferencz tanító, ki az elemi iskolában minden tantárgyat tanított s ezenkívül elnök bárónő írásbeli teendőit is végezte. Mindkét működési körében dicsőre méltó buzgóságot fejtett ki.

Nagy Károlyné árvaanya vezette a háztartást s mint gondos takarékos gazdasszony megérdemli az elismerést. Király Róza ipartanítónő és Bathó Ilona munkamesterne pontosan teljesítették kötelességeiket. Ezekon kívül volt még 3 hitoktató.

Itt meg kell említenem, hogy a múlt év folyamán, míg az intézeti igazgató beteg volt, Benkő Irén kisasszony okleveles tanítónő több hónapig segédkezett nemcsak a tanítás körül, hanem végezte elnök bárónő írásbeli megbízásait teljesen díjtalanul. Az ilyen önzetlenség, az ilyen ügybuzgóság oly ritkaság a mai világban, hogy az a legteljesebb dicsőret érdemli meg. Midőn tehát én Benkő Irén kisasszony nemes cselekedetét a tisztelt közgyűlés tudomására hozom, tisztelettel kérem, hogy nevezett kisasszonynak mondjon hálás köszönetet.

Az árvaházba felvett 55 árván kívül volt még áztatásos bennlakó 5. Ezekon kívül bejárt még 22 tanuló. Összesen az intézetben tanultak 82-en. Ezek közül az elemi iskolában tanult 50, a női ipariskolában 32. Vallásra nézve volt 33 róm. kath., 43 ev. ref., 5 unitárius, 1 izraelita.

Intézetünkbe a múlt év folyamán 12 árva vétetett fel, ugymint:

1. Ilyés Mária Oroszfaluból.
2. Szöcs Ottilia S.-Szt.-Györgyről.
3. Janesó Teréz K.-Vásárhelyről.
4. Orbán Róza Szent-Királyról.
5. Zsidó Biri K. Polyánból.
6. Csősz Erzsébet Rétyről.
7. Nagy Juliánna Zalánról.
8. Cseh Mária Gelenczéről.
9. Szentiványi Mária Szentiványból.
10. Janesó Anna K.-Vásárhelyről.
11. Finna Róza Zaboláról.
12. Sipos Ágnes Léczfalváról.

Az intézet kötelekéből kilépett 8 árva és pedig visszaadott:

1. Esztelneki Babós Ágnes édes anyjához.
 2. Borosnyói Fazakas Mária gyámapiához.
 3. Kovásznai Vajna Ilona gyámánya, özvegy Vajna Jánosnéhoz.
 4. Zágoni Pál Ágnes atyjához.
 5. Zágoni Nagy Margit nagyanyjához.
- Nevezett szülők az árvák további gondozását magukra vállalták.
6. Meghalt szöresei Varga Róza, tüdővészben. Szolgálatra kiadatott.
 7. Lőfi Eliz Solim Miklós törvényszéki elnök urhoz.
 8. Bögözi Anna Kovács István urhoz.

Az intézeti élelmezés teljesen megfelel azon éltrendnek, mely nem régiben szakértőileg megállapított. Itt szükségesnek tartom egy néhány statisztikai adatot bemutatni. Múlt évben élelmeztetett 55 árva, 5 fizetéses növendék, 4 férfi, egy nőselel, 3 szövő munkás, az intézet tanerői s hozzátartozói 7-en, a nyári munkánál és építkezésnél alkalmazott 150 munkás 1—2 napon át. Az összes élelmezés 3595 forintba került, mely a 75 élelmezett között felosztva, — a napszámokat nem számítva, — egy személy évi élelmezése 47 forint 90 krba s egy napi élelme 13/100 krba került s ezért kapott minden személy naponként 3-szor eledelt s hetenkint 5-ször husos ételt. Én azt hiszem, tisztelt közgyűlés, hogy ezen számok elég mérsékeltnek arra nézve, hogy meg-nyugvással vehessük azokat tudomásul.

Mint nem épen vigasztaló dolgot meg kell említenem, hogy mióta a polgári leányiskola Kézdi-Vásárhelyt megnyitott, az ipariskolánk tanulói létszáma nagyon mecsökkent, de azért csak örömmel üdvözölhetjük az új iskolát s mi pedig igyekezni fogunk más szervezettel adni tanintézetünknek, úgy, hogy a nélkül, hogy a polgári leányiskolával ellentétbe jutnánk a növevelésnek talán az eddiginél is hasznosabb szolgáltatásokat tehetünk. Erre nézve, majd annak idejében, tüzetes előterjesztést fog tenni az igazgatóság a tisztelt közgyűlésnek.

Az árvák egészségi állapota a múlt évben elégitőnek mondható. Halálozás, mint már említettem, csak egy esetben fordult elő, de ez is tüdővészben, tehát olyan bajban, melyet az elhalt nem az intézetben kapott. Betegségek fordultak elő és a beteg árvák a helybeli Rudolf kórházban ingyen ápolattak. Ajánlom, hogy a tisztelt közgyűlés ezen intézetnek ezért mondjon köszönetet. Az intézet orvos, Dr. Szini Gyula ur, két ízben tartott az árvák között részletes vizsgálatot s ezek nagy részét tőstíleg épnek, egészségesnek s korukhoz képest elég fejletteknek találta.

(Vége köv.)

A karácsony és Szentév a katolikusoknál.

A napokban küldte szét Erdély kath. püspöke, gróf Majláth Gusztáv lelkészkező papjaihoz azon körlevelet, melyet a magyar püspöki kar még szept. hó 14. és 15-dik napjain Budapeston tartott közös ülésében, a Szontévre vonatkozólag megállapított.

E körlevél és a benne foglalt főpásztori intézkedés a helybeli kath. templomban ma — vasárnap — fog a híveknek a szószékről felolvasatni.

Igazi ihlettséggel és a magyar haza s a magyar faj lángoló szerelmével emlékezik meg a magyar hath. Főpapság közös körlevelében azon nevezetes mozzanatról, hogy míg a kath. egyház keletkezésének és fennállásának XX-dik századába lép, vagyis a második ezerév utolsó szakába, ugyanakkor a magyar királyság és ezzel a magyar véren megvívott

és a mi kisasszonyunk mellett. Milyen komoly! És milyen gyengéden, milyen forrón néz a karesu, lenge lányra...

Karné újságolja:

— Oly fiatal és már titkár a miniszteriumban! Nagy, urlesz, de kedves és barátságos. Levett kalappal köszön vissza... Milyen szép pár lennének.

Mi is szakasztott ezt gondoljuk, ki örömmel látjuk, hogy a tanácsos ur Lilije már nem oly szomorú halvány, arczéskájára rózsák gyulnak és kacagásától hangos a lépeső. Este pedig anyitott alakon át édes, vidám melódiák szállnak ki a fehér lányaszobából, a zongora billentyűiről; egy kicsi, vidám, szerelmes lány veri őket, a ki most már egyedül és karonfogva sétál ki ama magas, komoly ural.

És egy derős őszi napon sok fiakkor áll meg a csendes Liliom utcán. A mi házuk lakói ki-gyűlnek mind a füszeres családjával, Tör Menyus, a szabó és az ő vidám felesége, a pallér és a többiek. Weinerné is letiepgy egy perczre, noha az öreg iktató ur szegény, nagyon beteg. Aranyos szálak usznak a levegőben és nehéz, suhogó fehér selyemben, sok uri nép által kísérve jön a mi kisasszonyunk, boldogan mosolyogva.

Karp ur és neje lázasan rendezkednek és a koscsik sorba robognak ki a keskeny utcából. A menet elindult.

A mi házuk lakói pedig boldogan állnak és néznek az eltűnő fiakkerek után. Az asszonyok sirnak. Ünnepi, emelkedett a hangulat közöttük és szívük repesve száll az idegen, szép uri lány után.

Mert a Liliom utcában akadnak még ilyen emberek.

Báttaszékly Lajos.

magyar alkotmány 900 éves fennállása jubileumát ünnepli.

Rómában a szent év kihirdetése nagy ünnepekkel és ritka egyházi szertartások kíséretében fog végbemenni. Decz. 24-én — ma — délután 3 órakor nyitja meg XIII. Leo pápa a szent kaput, mely a szt. Péter bazilikának ugynevezett Nagy-Károly kapuja. Haldokló századunk első évében — 1800-ban — rakták be utójára s most ismét megnyílik, hogy a jövő karácsony vigiliájáig, amikor ismét befalazzák, emlékeztessen a Szentévre. A Szent Atya pápai orkátusban biborosi- és udvari papjaitól környezve háromszor megüti az ezen alkalomra készült arany kalapácsal a kapu falát, mire a már előzőleg megtárgyalt falazatot a mögéje tölt taligára döntik s ekkor elsőnek a Pápa, majd a többiek átlépik a küszöböt, a templomba vonulnak s a Konfessió oltártól ünnepélyesen kikiáltják, hogy kezdetét vette a szent év.

Hisz ezek Rómában történnek, az összes magyarországi kath. templomok tornyaiban félórás zugni fognak a harangok, jelzésül, hogy a szentév kezdetét vette. Ugyanekkor a helyi plébánia templomban ünnepélyes vespere fog tartatni.

Hanem, a legsajátságosabb és legmeglepőbb intézkedés XIII. Leonak az, hogy a jelen év utolsó éjjelére, miként karácsonykor szokás, éjjeli misét rendelt el az egész kath. egyházban. Magyarország az egyedüli hely, hol karácsony éjjelén misét szolgálnak a papok. Még Rómában sem ismerik az éjjeli misét. S most, Szilveszter éjjelén az egész világ részről ezen eddig kizárólagos magyar privilégiumban. S a mi még különösebb, a híveknek engedélyezve van e mise alatt, az ur testében való részvétel is — Szilveszter éjjelén, — a mi megint ritka kiváltság.

Szóval az egész világ katolikussai jubilálni fognak az egész jövő évben, és ezen vallásos ünneplésüket itt Magyarországon a magyar királyság 900 éves multja és e mult annyi dicső emléke még edesebbé teszi.

De a szeretet nagy ünnepét, a szent Karácsonyt is fényes istenitisztelekkel ünneplik meg katolikuskaink. Az ünnep vigiliáján, 10 órakor a püspöki körlevelet fogja felolvasni és magyarázni a helyi lelkész. Délután 3 órakor megszólalnak a harangok, hogy jelezzék a Szent év kezdetét. Karácsony éjjelén Tamásy Imre lelkész ünnepélyes misét celebrál segédlettel. Reggel 6 órakor pásztor mise lesz. 10 órakor ünnepi beszédet tart Tamásy plébános, mely után, Benkő Pál tb. főesperes fényes segédlettel misét pontifikál. Délután 3 órakor ünnepélyes vespere.

Karácsony második napján, Szent István vértanu ünnepén Zimányi Dezső minorita rendi áldozárjelölt mond beszédet, mely után ünnepélyes mise lesz. Szilveszter estén a hálaadás 6 órakor veszi kezdetét szent beszéddel, melyet Tamásy lelkész mond. Az éjjeli mise pedig, mint karácsonykor, éjjeli 12 órakor fog megtartatni.

—1—

Levél a fővárosból!

Budapest, 1899. december 18.

Kedves vidékiek! A mikor gyermekeitekkel, a boldogságtól sugárzó arccal körülülitek Jézuskának fáját, éreztétek magatokat boldogan, s elégedettek vagytok azzal, a mit az Isten adott! Ha nem is vagytok földi kincsekkel megrakottak, de legalább meg vagytok kímélve a rosztól, talán a bánattól is. Nem fáj úgy a szívetek, mint nekünk itt a fővárosban — látva a fekete nyomort, a hófehér karácsony leple alatt. A ti látkörötök kicsi — tán nem terjedt túl a kisváros, vagy a falu határán — nem látjátok, de nem is sejtitek minő a cifra nyomorúság Budapestén.

Hogy Isten leküldötte már jóval karácsony előtt hótakaróját a földre, ezzel is kedveskedni akart a főváros nyomorgó, éhező szegényeinek. Több mint 250.000 frtjába kerül a fővárosnak a hó. S ez jól van így. Meglesz a legszegényebbek is télire a mindennapi kenyere, mert a hókotrókat tisztességesen fizetik. Mindnyájan örülünk, hogy több mint 20.000 embernek, szegény családnak meghozta Jézuska a havat, a kenyéradót.

S ha már a szegényekről, legszegényebkekről

gondoskodás történt, tegyük meg mi is azt, a mit nemcsak hazafiságunk, hanem józan eszünk is parancsol, pártoljuk a hazai ipart, vegyünk mindent, a mire szükségünk van magyar kézből, magyar munka termékeiből! Mert a mi iparunk és kereskedelmünk óriási mértékben pang. Nem is sejtjük, nem is tudjuk kiczirkalmazni magunknak, minő káros következményeket szül az, ha tovább is így megy. Sorra buknak a legjobb üzletek, régi cégek; új üzlet nem nyílik s a nagy kereskedők, nem tudván tetemes kötelezettségüknek eleget tenni, beszüntetik fizetéseiket, megszöknek. A hiba pedig csak bennünk, önmagunkban rejlik, mert nem követeljük azt, hogy magyar legyen mindenünk, s minden lépésünk rugója. Ezt tudja Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter is, ki lázas tevékenységet kezd kifejteni e szomorú állapotok megjavítására nézve. Még a kegyelmes asszony is vezérezkodik az iparpártolás érdekében. Kívánjuk, hogy eredményre vezessen. Ébresszük fel önmagunkat lethargiánkából, mely minden vonalon szembeszökően mutatkozik.

A ház tárgyalásaival is alig törődik valaki, legkevésbé a képviselők, úgy, hogy kin nézni, mily nehezen tudja Perezet Dezső a ház üléseit megnyitni. Nagyobb érdeklődést, s általános tetszést csak Széll Kálmán miniszterelnök 3 óras beszédének sikerült felkeltenie. Ez a beszéd megtette hatását, s újabb bizonyítéka, hogy nem érdemtelen kézbe van látva hazánk közügyeinek sorsa. Lassan-lassan leperog a kvótajavaslat általános vitája is. Alig néhány szónok van már szólásra feljegyezve, s karácsonyra már minden bizonynyal a delegáció is letárgyalta, s lesz minden úgy mint volt; azzal a csokélyeltetéssel, hogy többet fogunk fizetni. De hiszen gavalér nemzet vagyunk, tehetjük. (Bár ezt Lueger ur nem akarja elismerni.) Gavallérságunknak azonban többnyire magunk isszuk meg a levét!

Csendes az utca, csendesek a nyilvános mulató helyek, mintha meglátszanék a roszmód, melyet senkinek sem akarunk beismerni, de bensőleg mindenikünk érez. A színházak is alig vannak tele. Pedig öt színház aránylag nem volna sok egy olyan világvárosnak, mint Budapest. A nemzeti színház bár Keglivich gróf kezében van a gyeplő — pihen, az Opera még inkább. A Vígyszínház, a főváros legáldozatkészebb színháza pedig újítást hoz létre, a mennyiben gyermekdarabot fog legközelebb előadni, Benedek Elek tollából. A darab kiállítási költségei több, mint 20.000 frtra rúgnak. A népszínház a Kadétkisasszonyra, a Magyar Színház pedig Pálmai Ilkára — készül. Legújabb színházunk, az Uránia bár erősen dolgozik, a legnagyobb jóakarattal sem mondhatja, hogy Budapest tudománysszomjas. Az iparművészeti kiállításra, (mely az idén páratlanul szép) a Nemzeti Szalon tárlatára és a Képzőművészeti társaság téli kiállítására el fogunk ugyan menni, de nem mindnyájan azért, hogy lássunk és látkörünket, izlésünket nemesítsük, hanem inkább azért, hogy bennünket lássanak. Régi igazságok, melyeknek hibái már vérünkben keringenek. Szerencsére e téren is javulás mutatkozik. Pld. a templomépítés körül. A Kőbányai új templom és a carmeliták di-szes új templomának, (melyet a király nyitott meg) összes munkálatait magyar cégek végezték, többek között a remek üvegfestészetét Forgó és Társa, míg a rákospalotai új templom berendezéseért külföldre, az üvegfestészetért pedig Csehországba megyünk. Nemde, hogy szembeötlik az ellentét s a nembánomság. A külföldre visszük pénzünket, a mikor örvendünk kellene, hogy Magyarországon az ipar majdnem minden ága fel van már eddig karolva. Ha ezeken ilyes hasonló felületességeken legnagyobb erőnkkel s tudásunkkal segíteni fogunk, úgy tán rövid néhány év alatt boldogabb s megelégedetebb lesz a nemzet karácsonya is.

Lenkei Zsigmond.

A sükösi lovaregylet.

A sükösi közvélemény egyedül illetékes szószólójának, az „Igazság Harsonája“-nak három éven át megjelent valamennyi vezércikke e szavakkal kezdődött: „Európa szeme rajtunk!“

És végződött e megdöbbentő felkiáltással:

„Botrány!“

A sükösi közvéleménynek félrevezetett, tehát kormánypárti része, hasztalan tiltakozott Európának kvalifikálhatatlan eljárása ellen, hogy három év óta csodás kitarással, csak sükösdöt fixirozza tekintetével, hasztalan írták a fenyegető leveleket az újság szerkesztőjének, hogy ne merészeljen megbotránkozni a sükösi állapotokon, az „Igazság Harsonája“ újra, meg újra elhozta Európa szemét Süködre s a vezércikk minden alkalommal hangosabban dörögte a Sükösdiek fülébe:

„Botrány!“

Nemes Dagályi György, Sükösd községének érdemes birája, a ki, arról volt híres, hogy a maga két szemével látta Patak István híres haramiavezér kivégeztetését, a mikor futó pillantást vetett a „Harsona“ legutolsó számának vezércikkére, álmélkodva kiáltott fel:

— Mi az isten nyílat keres megint Európa szeme Sükösdön!

Az iskola épületét kireperálták, a közlegelők ügyét rendezték, az ártézi kut kész, a Tariék malaczát megtalálták, a három tagu tűzörséget új kötelekkel szerelték föl, az éhínségesek javára rendezett hangverseny fényesen sikerült és ártalmatlanná tették a községi kovácsot, aki kalapács és pöröly című wagneri muzsikával zavarta a „Harsona“ szerkesztőjének hajnali álmát.

S min botrányozott meg mégis a „Harsona“? Életet sorvasztó keserűség nyíllalott át Dagályi György testén. Mit mond majd a főispán, ha elolvassa a vezércikket?

Bámulatos fantáziájával maga elé varázsolta a vármegye házát, a vármegye házában azt a szobáját, a melyben a főispán az alispánnal épp most tárgyalják az „Igazság Harsonájá“-nak vezércikkét.

És a főispán szólott, nem harsogott.

— Nő, tekintetes alispán ur, soha nem hittem volna Dagály Györgyről, aki a maga két szemével látta Patak András híres haramiavezér kivégeztetését, hogy még egy rongyos lovaregyesületet se tudjon létesíteni Sükösdön.

— Botrány! hallatlan botrány! zugta az alispán.

És az a kicsi fürgeteg, mely épp az imént keletkezett, elhozta a vármegye házáról az alispán föllelmetes dörgését és oda vágta a sükösi község-háza ablakához.

Fölviharzott Dagály György lelke; kapta a kalamárist belevágta a tinta'artóba s megírta a meghívót, fontos ügy érdekében, nagy tanácskozássra. Az a meghívó szólott mindeneknek, a ki szívén hordta a haza ügyét és a ki a maga tehetségét már a születésekor a közjavanak szánta.

A meghívónak holt betűje a községi dobos ajkán kelt életre és visszhangra a sükösdiek szívében. Alig hangzott el a vészkiáltás, hogy Sükösd-rek ninos lovaregylete, a megbotránkozás moraja zugott végig a tömegben. Szájról-szájra járt a csodálkozás szavakban kifejezett nyilvánulása:

— Ki hitte volna, hogy Sükösdnek még most sines lovaregylete!

A délután megtartott nagy tanácskozáson, a melyen a község csaknem valamennyi előkellősége részt vett, a vádak áradatát zudították Dagályi György községbíró fejére, a ki nem tudta megérteni, a község nagyérdemű közönségének rég táplált óhaját s nem akarja megtagadni a kezdeményezés Áriadne fonálát, hogy az égető szociális bajok labirintusából kivezesse s diadalra segítse a lovaregyesület megalakításának már-már az elposványosodás fertőjébe temetett nemes eszméjét.

— Lebergényi Viktor az „Igazság Harsona“-jának felelős szerkesztője mondotta e szavakat s válasz volt rá a tanácskozás tagjainak riadó helyeslése.

Dagályi György arca csurom viz lett az izzadságtól. Újra, meg újra fölkel, hogy védekezzék. Meg akarta mondani, hogy megértette a község szívének dobbanását s megragadta a kedvezményezés fonálát, a mikor az általa is nagyjelentőségűnek vallott ügyben tanácskozássra hívta össze a község hazafias érzésű polgárságát. Minden szavát elnyelte a fölkor-bácsolt szenvedélyek hurrogása.

De azért bíró a bíró, hogy mikor szüksége van rá, mentő gondolata támadjon.

Maga elintette vigágban, bubánatban osztzkodó egyetlen hívét, a zsidó esküdtet. Mormogott valamit. Az esküdt nem hallott egy szót sem, csak

azt látta, hogy mozog a bíró ajka. De azért megértett minden szót, még azt is, a melyik a bíró torakába lopódzott vissza.

Lebergényi Viktor éppen azt akarta inditványozni, hogy Dagályi Györgyöt, minden nemes eszmével szemben tanúsított érzéketlensége miatt, nyomban helyezzék véd alá, a mikor a tanácsház ablakán gyöngéd asszonyi kéz kopogtat.

Lebergényi abba hagyta szónoklatát, az ablakhoz rohant s megnyitotta az egyik szárnyát.

A gyöngéd nő kéz tulajdonosa bekialtott:

— Bíró ur! Hány üvegvel?

— Harmincezzel! A negyven krajczárosból válaszolt a bíró.

— Negyvennel az ötven krajczárosból, élelődt Lebergényi s mosolygására közderült hangos kacagás váltotta fel a boros palaczkok megérkezéséhez. A lovaregyletnek már-már a posványodásba temetett nagyeszméjét levették a napirendről s Daru Illés most meséli, hogy a Hangyák legényfia mint verte szét negyedmagával, a tenkei nagyvását.

— Az még furább eset, kapta fel a szót Hangya Péter, hogy az alsóvégi esősnek a felesége már harmadszor ütötte meg a lutrit. Két hét óta ugy élnek azok, mint akármelyik gróf a külső országokban. A esős hétköznap is kubát szí, a felesége meg nem venne csutakot a kezébe, hanem a hajadon leányával suroltatja a konyhaedényt.

— Megérjük még, hogy sleppes ruhát hord, jegyezte a község humoristája, Kuszi Antal szürszabó. Megindult a vigság, pattogtak az élecek jobbról-balról, s a mikor már kiürültek a palaczkok, Lebergényi Viktor és a tanács tagjainak meg-megújuló éljenzései közt emelkedett szólásra Dagályi György.

Azon kezdte, hogy székfoglaló programjába fölvetve már a lovaregylet létesítésének eszméjét s itt az ideje, hogy az eszme testet öltjön. A lovaregylet létesítéséhez két tényező szükséges: emberek és lovak.

— Hát a jury, hát a starter, hát a bolygtribün, meg a bookmaker, meg a totalizátor és a legfőbb, a kanter, mosolygott Lebergényi a bíró tudatlanságán.

Meg lesz az is, vigasztalta a közbeszólót a bíró.

Ha meg nem szerezhették idehaza, egy pár forintért megkérdezték Budapestről. Hanem legelsőben is azt szeretném tudni, hogy kinek van lóva?

— Favoritja? igazította a szót Lebergényi. A tanácsosok álmélkodással néztek a lapszerkesztő arcára s aztán, mint egy varázsütésre egyszerre kiáltották:

— Nincs favoritunk!

— Jó lesz, ha közönséges ló lesz és az a favorit, folytatta beszédjét a bíró. Kelmednek Tari Péter két szürkéje, kelmednek két sárgája Dereze Gábor...

Tari Péter is, Dereze Gábor is felugrottak.

— Az én két szürkém az egész nyári idényre elszerződött az árendához, malomhúzásra.

— Az én két sárgámat a barátok használják, vizhordásra.

Ha senkinek sincs favoritja, van nekem! haragolta Lebergényi.

Azért az egy favoritért nem érdemes költekezni szolt bátoritanul az egyik esküdt, a kinek ha akarta, mindenkor állt nyolcz ember a háta mögött.

— Nem érdemes! riadt fel Lebergényi s a mondhatlan sértés arcában kergette a vért.

— Nem érdemes! zugta a bírónak pártolt közvélemény.

A szerkesztő szemeiből hatszáz vezércikk szikrázott s már megragadta az ajtó kilincsét s már rohan kifelé, ha a rohanat, kabátján fogva, vissza nem tartja a bíró, a kinek szemei előtt újra megjelent a vármegyeháza, a vármegyeházának az a szobája, a melyben a főispán az alispánnal tárgyalják az „Igazság Harsónáját” — nak vezércikkét.

— Mennyiért adja favoritját? kérte remegő hangon. A lapszerkesztő arca kiderült.

— Másnak egy százasért, magának husz forintért. % tagjainak. Az értekezlet % perecekig tartó éljenzése között kötötték meg az alkut, a bíró és a szerkesztő.

*

Nagy idő mult el az értekezlet óta. Európa szeme sem jelent meg Sükösdön s talán nem is fog megjelenni soha, ha csak a szerkesztő újra meg nem veszi lovát a faluvégi cigánytól. Nagyon olcsón kánlja, öt forintot kér érte.

Böles visszavonulás.

— Irta: Szomaházy István. —

Nagyságos uram, egy őszinte vallomás: a levélpapír, amelyre tegnapi kelt becses problémáját írni méltóztatott, ikertestvére azoknak a híres violaszínű levélpapíroknak, amelyeken szerkesztőségünk régi ismerőse, az irodalmi nagyságos asszony szokta hozzánk a kérdéseit intézni. Egy dolog világos tehát! az, hogy ön, nagyságos uram, a mi népszerű nagyságos asszonyunk hites férje. Ez a körülmény mindenestre közremunkál abban, hogy problémájára azonnal válaszoljunk; hiszen kedves nejét, mint egy ismeretlen családtagot szoktuk emlegetni barátságos lámpáink alatt. Ő az, aki bennünk rendszerint azzal a kérdéssel keres föl: divatos e még a sandvich az előkelő zsurokon, illik-e, hogy a magányos fürdőző asszony Balatonfüreden udvaroltasson magának, s mit tesz a jól nevelt társaságos dáma, ha egy kikosarazott kérőjével találkozik? Mi e midenképpen elmés problémákat tőlünk telhetőleg megoldani igyekszünk; s kedves neje, a nagyságos asszony, ugy látszik megvan elégedve a szolgáltatainkkal. Miért ne állnánk tehát az ön rendelkezésére is, mikor az élet viharai közepette hozzánk fordul?

Leveleire készséggel válaszolunk tehát, de mielőtt ezt teennők, engedje meg, hogy kalapot emeljük tisztelt uri családjá előtt, mely egymagában több problémát fogyaszt, mint más husz háztartás együttvéve.

A violaszínű levelekből, melyeket kedves neje, ő nagysága hozzánk intéz, rég tisztában vagyunk azzal, hogy ön, nagyságos uram, ama bengáliai tigrisek közül való, akik hűtlen életpárjuk udvarlót véresre marcangolják. Ezt a föltevésünket nem zárja ki, hogy ön, a földmivelési Bank Részvénytársaság pénztári főnöke; hiszen a sötét velenőz embert rég decentralizálták már a legmodernebb hivatalokba. Mondjuk ki magyarul: ön féltékeny. Ebben abszolúte nincs mit szégyenlenni való; hiszen csak a természet rendje, hogy az esetlen szakállember a bárszonyosbőrű fehér szobrokra féltékenyek legyenek. Beszéljünk négy szemközt: mi jogon kívánna ön, a rideg, az unalmas, a csuf, hogy a világ legszebb asszonya kizárólag az ön kuszált szakállában gyönyörködjen? Az önzésnek is megvannak a határai; ön csuf visszaélést követne el a társadalom rendjével, ha szép felesége minden pillantását a maga számára vindikálná. Az olyan bájos teremteseknek, aminek tisztelt neje ő nagyságát képzeljük, kötelességei vannak a polgári társadalommal szemben, és ön, köteles udvariasan félrevonulni, hogy e tökéletes természetben, e csillogóan fekete pillantásban más emberfia is gyönyörködhesse. Mit akar azzal az együgyű féltékenykedéssel. Örüljön, hogy ön külön helyzetben van, mint a felesége udvarlói; önnek legalább nincs mit reménni attól, hogy egy vérszomjas tigris a pajkos szándékait fölfedezze...

Tegnapi kelt becses problémája arra vall, hogy önnek is már kezd benőni a feje lágya. A violaszínű levélben ugyanis ezt írja: Hosszabb idő óta feltűnik nekem, hogy tisztelt nőm kerüli a családi tűzhelyt. Hol egy barátot látogat meg, hol a szabónővel konferál, s mivel utóvégre is nem vagyok parafából, a minap elhatároztam, hogy utána nézek a dolognak. Elmentem a barátnőhöz, akit a feleségem állítólag meglátogatott, s ott azt a felvilágosítást kaptam, hogy nőmet a tavasz óta nem látták. Felmentem a szabónőhöz, akivel állítólag egy reggeli ruha ügyében tanácskozik, s a szabónő ártatlanul bevallotta, hogy a reggeli ruhának se hire, se hanva. Hol jár hát a feleségem, amikor hazulról elmegy? Minthogy magamat, fájdalom, a terhes hivatal megakaszt abban, hogy a rejtélyes sétákat kiderítsem, a mult hétfőn kimentem az Üllői-utra, ahol a kishirdetések szerint egy ügyes detektív foglalkozik a családi titkok kiderítésével. A harmademeleti lakásban egy markos fickó fogadott, aki meghallgatván panasomat, így szólott:

— Ne féljen semmit, három nap mulva kezébe adok valamennyi bizonyítékot!

Ez fölöttébb biztatógéret volt s én mégis úgy éreztem, mintha a fogamat húznák, Güns ur — így hívják a magádetektívet — egész az előszoba ajtajáig elkísért s ott még egyszer nyájasan a fülembe sugta: — Akár meg is szerkesztheti a válókeresetet!

Mit tennének önök, tisztelt szerkesztőség, a hasonló esetben? Én őszintén bevallom, hogy feldult lélekkel távoztam a detektív lakásából. A kártyázás nem esett jól, a szivart keserűnek találtam, s mikor t. nőt, izléses pongyolában, ajtót nyitott, majdnem felsikoltottam fájdalommban. Vacsora közben mindegyre csak öt néztem s mindjobban megérlelődött bennem az a tudat, hogy boldogtalan lennék, ha öt sohasem ölelhetném többé. Ez estén még talán szebb volt, mint valaha; királynői természetű szerelmesen simult a kékszalagos fehér ruha, bárszoros teintje kipirult, éjfekete hajában egy vérvörös szegfű virított. Eszembe jutott a detektívígérete: hogy három nap mulva a kezemből lesz minden bizonyíték. Mi történik, ha csakugyan be találja bizonyítani, hogy nőm titokban légyottokra jár? Most kényelmes a dolgom, mert a sejtés utóvégre is semmire se kötelez, — de akkor, a biztos tudattal szivemben, — ennek már igazán a fele se tréfa... A bizonytalanság még mindig kellemes érzés lehet, de a pozitív tény, újj! Odakün zuhogott a hideg októberi eső, idebenn a kályha vörös reflexei táncoltak a diófa-kredencz rézcattjain... Oly meleg, világos, derült volt ez a családi interieur, Mariska annyi gráciával tipegett ide-oda a szőnyegen, hogy a torkomat elszorította az ijedség: milyen borzalmas lehet most a befűtetlen legényszobában! Mariska később a zongorához ült, s a kedves operettjeimet játszotta; Lilít, Offenbachot, a szentelt milly-milly gyertyát, a Denevér valczereit, s a szobaleány behozta a fekete kávé... Egyszerre megbizonyosodott előttem, hogy bolondot cselekedtem s aggódva elbujtam a hintaszék vánkósába... Később, félóra mulva (Mariska időközben nyugalomra tért,) belopóztam a hideg dolgozó-szobába és ekkor...

Tisztelt szerkesztőség, mit tagadjam: elkövettem a legnagyobb gyávaságot, amire férfi valaha képes volt. Elvátoztatott írással levelet írtam a feleségemnek nem többet és nem kevesebbet ennél az öt szónál:

„Vigyázzon magára, minden lépésére ügyelnek.”

A levelet másnap bedobtam a levélszekrénybe és azóta szivdobogva lesem: vajjon Mariska nekem is megmutatja-e a különös figyelmeztetést? Most már három napja, hogy a levelet megkaptam, de mindeddig abszolúte nem szólt róla. Mit jelent ez? Annyi bizonyos, hogy esütörtök óta nem jár többé a szabónőhöz sőt a multéti barátját is békén hagyja...

Ostobán, vagy gyalázatosan cselekedtem-e? Ha pár sorral megvizsgálatnak kételyeimben, örökre kötelezik tisztelőjüket

a 23453. sz. előfizetőt.

Nagyságos uram, ne beszéljünk bolondokat; ön okosan és férfiasan cselekedett. Csak tegye a kezét a szívére és mondja meg: jó lenne-e most egy rideg hotelszobában lakni, s eltéphetetlen roást-beefekkel viaskodni, valami barátságatlan étterem asztala mellett? Otthon a jó meleg szoba, a kitűnő vacsora, az illatos kávé, teringettét, hagyjuk a meditálásokat Paul Bourgetnek, mert az szegény abból él, hogy medítál. De ön, akinek jó hivatala, szép felesége, kellemes otthona van, ön bizony hál' Isten, nem szorul arra, hogy együgyű problémákkal bajlódjon. Az ilyesmi csak a Tolsztoj regényhőseinek való, nem pedig egy becsületes magánhivatalnoknak.

Fogadja köszönetünket szives bizalmáért és adja át kézesökunkat kedves nejének, az irodalmi nagyságos asszonynak.

CSARNOK.

Jámor Están egyházi levele a szerkesztőhöz.

— 159 —

Téns Szerkesztő ur!

Mi magyarok úgy vagyunk az nimetvel, mind az rossz házostársok: fojtatosan szidjuk egymást, de azért nem tudunk elválni, met mind a kettőnek szüksége vagyon a másikra. Ha veszekedünk es, csak ketten együtt vagyunk nagyok és erősek s e mián nekünk magyaroknak erőst sokat kell elnyelni az nimet házostól. Most mán annyi esztendei hereze-hureza után végre sikerült, ugy, a hogy meg egyezni, hogy mejik állodalom mennyét fizessen az

közös kölcségekhez s az egyezkedés oda jutott ki, hogy 3 perzentummal többet kell fizetnünk, mint eddig. Ennyé kellett, hogy bedugjuk a nimet száját s hogy békességet szerezzünk magunknak, met meg vagyons irva, hogy jobb a sovány béke es, mint az kövér háboru. Persze az nimetnek az sem elég, aszt kívánna, hogy most mán az kabátunkot es adjuk oda, de eszt mán nem adhatjuk, met nekünk es csak egy vagyons ha elszakad nem igen telik másra, lévén mostan egy nagy hektó buzának az ára 5 uj forint s egy küsdég liter bórnak pedéglen 50 uj krajczár. Hát akkor, hogy tejjék az szegény földművelő népek, hogy magának es es az nimetnek es megadgya, a mi dukál. Akármit mondgyon es, az a quóta temérdek banknota, a mit nekünk kell fizetnünk s a mi nekünk 3 perzentummal több, az nimetnek annyival kevesebb s így nekik dufla hasznik vagyons még es sirnak. Hanem akár mijen nagy terü legyen es az uj quóta, nem ugy kell felvenni, hogy hány millió, hanem ugy, hogy mi jut ebből egy emberre egy esztendőbe. Én ugy sejtem következtetni, hogy vaj 25 kr. Mán most tessék mindenkinek 25 uj krajczárral kevesebbet venni, a nimet által csinált portékákból s mindnyá hejt vagyunk, met hál istennek most mán sok mindenünk vagyons, miétt mindnyá az nimethez futunk. S ha az fejrénépek székei szöttek vigánót viselnek s az férfiak magyar posztó kaputban járnak, temérdek pénz megmarad az országnak s oda sem nézünk a quótának. Tessék tehát nem jajgatni, hanem magyar-nak lenni nemcsak bejjül, hanem küjjel es.

Egyébaránt mü, ugy mint én es kántor komám tisztába hoztuk a jövő esztendőre a kárbahágó quótát es. Elmentünk egyik este Mórícz zsidóhoz s így szólottunk hezza: „Móríczka, te vagy az nimet s mü az magyarok s ha estőnként együtt iszogatunk, hány perzentumot quótát kívánsz, hogy mü a közös kölcségekhez hezzajarljunk. Mórícz zsidó elfintorította az orrát s aszondá, hogy eddig csak az kontós könyübe látta az mü nevünköt, de pénzt nem igen látott tőlünk. Ő hajlandó velünk egyezkedni, de csak kész pénz fizettség mellett. — Szomár beszéd — szólék hezza tekintélyvel — mü nemes Kárbahágó közsög bessó emberei vagyunk s az rejád nézve nagyobb tisztesség, ha nálad kontó-zunk, mintha egy közönséges ember középpénzzel fizet. Osztán az országnál es az tartozást előbb könyübe írják bé s csak azután jó a fizettség. Hogy pedéglen sok hiába való szó ne essék, mü te nekéd a közös kölcségekhekből, mind az országnál vagyons, 34 es négytized perzentumot felajánljuk, minék utána pedéglen az te borodnak fele viz, adunk nekéd kereken 17 perzentumot s ennyét a kontós könyübe mindétig béirhatez. Ne felejsd el Móríczkám, hogy Magyarország es kap valamint az fogasztási adók átutalásából, tehát nekünk es jogunk vagyons, hogy az borodban létező vizet nekéd utaljuk át. Mü annyéra szeretünk téged, hogy az magunk perzent-jének es a felét nekéd adjuk átol, met tudjuk, hogy te héber lévén, erést szereted a sok perzentet. Légy tehát boldog velük! Esztet az egyességet fogadd el, met különben megverünk. „És Mórícz zsidó elfogatta. Az igaz, hogy megtróbbálta ellene mondani, de mü kántor komámmal leobstruáltuk es pedég nem ojjan formán, miképen az országgyűlésen szokás, sok beszédvel, hanem tenyérvel, tudniillik szépen befogtuk a száját. Ajánjuk eszt a módot az naecsesás hónapák figyelmebe. Az kormány pártiak hogy sokan vadnak, nyomják bé aszt a nihány ellenzéket, gyurják bé a szájüket saz „obstrukció le van szerelve.“

Ezeknek elmondása után, bódog karácsoni inapokot kívánva mind közönségesen

Kárbahágó, 1899. decz. 15-én.

Marattam
tiszteltetvel es becsületvel:

Jámbor Están,
egyházi es harangkezelő

Irodalom.

Közeledik a legszebb ünnep, a szeretet ünnepe, szent karácsony napja. Amikor mindenki örömet igyekezik szerezni az övéinek s hű barátainak.

A Magyar Hirlap leghívebb barátai, a hűséges olvasók: a lap előfizetői. Számukra gyönyörű meglepetést készít a Magyar Hirlap. Gyönyörű karácsonyi albumot küld szét a Magyar Hirlap az előfizetőknek. Irodalmi része a magyar írók színe-jának a tollából került ki; az illusztrációkat első művészeink készítették. Az album tartalma oly változatos, hogy minden igényt bőven kielégít. A legjobb családi olvasmányt, egyszersmind formás szalondisz lesz ez a pompás album. A Magyar Hirlap előfizetői teljesen díjtalanul kapják meg karácsony hetében. Azok is, akik csak egy hónapra fizettek elő. Az album bolti ára 1 ft 50 kr lesz. A Magyar Hirlap egyéb kedvezményei is különösen figyelemre méltók.

A rendes árnál sokkal olcsóbban kapják a Magyar Hirlap előfizetői a remek Francia Divatlapot. Negyedévre csak 75 krajczárért. Az Otthon című nagyon szépen illusztrált havi folyóiratot, a Magyar Hirlappal együtt negyedévre négy forintért, a Képes Gyermekeket pedig negyedévre 50 krajczárért rendelhetik meg az előfizetők. A szerkesztő-üzemek rovatában az előfizetők minden kérdésükre pontos, kimerítő választ kapnak. A lap előfizetői ára egy hóra 1 ft 20 kr., negyedévre 3 ft 50 kr. A kiadóhivatal Budapest, V., Honvédutca 4. szám alatt van.

Budapesti Napló, az újságírók lapja. Az a tizenhatsz magyar újságíró, aki megalapította a maga erejéből, minden vállalat mellőzésével a szerkesztőség tulajdona gyanánt a Budapesti Naplót, mesés sikert ért J. Magával hozván fényes es jó hírű írói neveket, bámulatos szorgalommal es kitarásával gyűjlvén mindennap össze mindazt ami, es szerkesztőség, e lap szabadelvű es feltétlenül, minden irányban független politikájának, nemzeti érzületének es magas ízlésének minden huszonegy órában ismétlődő bizonyosságát adja: — a Budapesti Napló ma már nemcsak keletkezésének történetében új es eredeti, de a közönség szimpatáinak gyors felköltésében is eddig nem látott példát mutat. Es minden szám arra vall, hogy a Budapesti Napló alapítói megérdemlik ezt a támogatást. A Budapesti Naplónak friss es megbízható értesülései, lelkes, temperamentumos, kemoly, tartalmas, hatásukban valósággal szenzációs cikkei, melyek nyomtatékosá teszik a politikai súlyra döntő jelenségű újság véleményét, tárczarovatának magas irodalmi színvonala, gazdag informatív anyaga, kitűnő értesülései, kimerítő, ötletes, változatos, eleven rovatok s mindenrendű közleményeinek változatossága es folyton gyarapodó bősége: napról-napra ékesszólóan tanuskodnak arról, hogy a Budapesti Napló fényesen megfelelt a legvérmesebb várakozásnak is.

A Budapesti Napló szerkesztősége, amely csakis addigi munkásságára, a hirlapíró sikereire hivatkozva es a közönség szimpatáira appellálva fogott hozzá bátor vállalkozásához, nem esalódott önbizalmában es nem esalódott a közönségben, a mely nagy szeretettel karolta fel ügyét az első percztől fogva. A szerkesztőség, amelynek belső tagjai: Vészi József, főszerkesztő, Braum Sándor, felelős szerkesztő, Ábrányi Emil Cerri Gyula, Fáti Béla, Goda Géza, Horváth Elemér Kabos Ede, Laczkó Andor, Márkos József, Molnár Ferenc, Pekár Gyula, Sváb Tivadar, Thury Zoltán napról-napra egész erejét, egész lelkesedését, összes hirlapírói kvalitásait viszi a harcba. Hűséges szövetsége ebben a külső munkatársak díszes serege, amelyből csak Ágai Adolf, Besenyei Ferenc, Feszli Géza, dr. Hagara Viktor, Kupa Árpád, Lengyel Laura, Munkácsy Kálmán, Szabóné-Nogáll Janka, Szalai Fruzsina, Szántó Kálmán, Tutsek Anna nevit említjük most.

Olvasóink figyelmét újból felhívjuk a Budapesti Naplóra es ismételve a legmelegebben ajánljuk ez újságot.

— Szentek élete cím alatt egy nagy vállalatot indított meg az előnyösön ismert Pallas irodalmi es nyomdai részvénytársaság, melynek első

füzetét most vettük. A művet Dedek Crescens Lajos, e kiváló egyházi író írta. Rendkívül kedves leírásban lépnek elének a kath. egyház egyes szentei. Az író rendesen egy bájos epizódot szakít ki életükből s ehhez fűzi az alak kidomborítását. Irálya gyönyörű, magyaros, könnyed, minden fölös szóvirágoktól ment es mégis csodálatosan behizelgő es meggyőző erejű. A füzet külső kiállítása pedig, egyenesen meglepő. Bizvást elmondhatjuk, hogy az egész világirodalomban nem jelent meg szebben kiállított szentek élete. A füzet élén Tury Gyula festőművésznünknek remek alkotásában gyönyörködhetünk, melyet e kiváló művész, a mező-keresztési templom részére festett volt meg. Az eredeti színezést hiven bemutató képen Szent István ősz alakja közé gyűlve látjuk a legkiválóbb magyar szenteket; Szt. Lászlót, Szt. Imrét, Kapisztrán Jánost, Szt. Margitot es Szt. Erzsébetet, A háttérből Hunyady János nemes feje villan elő. A csoport egy oltár előtt foglal helyet es szent István magasra emelt kezében tartja a szent koronát, melyet a fellegeken ülő Szűz Máriának ajánl fel. Igen szép a Január hó jelentőségét magyarázó kép, melyet Oserna Károly rajzolt s mely egy bájos gondolatot: Jézus gyermekségét jeleníti meg előttünk. A szövegközti képek Dürer Albert, Sadler és Bloemaert kitűnő fa- es rézmetszetei után készültek. Igen emeli a mű értékét azon körülmény, hogy az író kiváló súlyt helyez a magyar szentekre es azokra, kik nálunk ősrégi időkől fogva kiváló tiszteletnek örvendenek, valamint az egyes országok, testvéreletek, egyesületek, a különböző foglalkozások véd-szentjeire, es mindazon szentekre, a kiket az egyes előforduló bajokban, szenvedésekben, nyavalyákban, szólva mindennemű életviszonyok között kiválóan segélyül hívni szokás. A mű 52 füzetre van tervezve es egy füzet ára 25 kr. A művet, mely az esztorgomi főegyházmegyei hatóság jóváhagyásával jelenik meg, 6 színes, 50 fekete műlap es körülbelül 350 szöveg közé nyomott kép fogja díszíteni. Rendkívül melegen ajánljuk e páratlan díszmű megszerzését minden keresztény családnak. Bájos, igen érdekes, csaknem érdekléscsító s a mellett tanulságos, szívet-lelket nemesítő olvasmányra fognak szert tenni. Megrenelhetők minden hazai könyv- es papirkereskedőnél.

Sándor Mátyás. Verne Gyula munkáinak képes magyar kiadásában most kerültek ki a 148—153. sz. füzetek a Franklin-Társulattól. Egy bennünket közelebbről redklő regénynek a Sándor Mátyás-nak befejező részét tartalmazzák e füzetek. A magyar tárgy mü rendkívül vonzó meséjével, Sándor Mátyás kalandjainak lebilincselő voltával kapja meg érdeklődésünket. A fordítás jó magyar prózája csak kellemesebbé teszi a munkát, melyet az eredeti francia kiadás illusztrációi díszítenek. Egy-egy füzet ára 20 kr. Az egyes regények külön-külön is kaphatók, de megszerezhetők több füzetre való előfizetéssel is a kiadónál Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) es minden hazai könyvkereskedésben.

— **Új kötetek az Olcsó Könyvtárban**
Legrégibb gyűjteményes vállalatunk, mely oly tapintatosan válogatja meg a hazai es külföldi irodalomból azt, a mire a közönségnek es az iskolának szüksége van: ismét új kötetekkel gazdagodott Kisfaludy Károly két pompás vigjátéka, Mátyás deák es Hűség próbája nyitja meg az új sorozatot. (1147 sz.) Inre Sándor terjedelmes tanulmánya. A népköltészetről es népdalról (1148—52. sz.) Leskovár Jankó Roskadozó kastélyok című szép beszélyt a szláv irodalmak szorgalmas magyarosítója Margalics Ede ültette át (1153 56. sz.) A következő kettős füzet (1157—58. sz.) Márki Sándor mélyreható essayje: A középkor főbb krónikásai Értékes gyűjtemény János Gusztáv angol, francia es olasz költőkből (1159—60. sz.) válogatott nyűjteménye, Hugó Viktor, Coppée, Moore, Longfellow, Stechetti, Byron, Ariotto stb. szebb verseinek. Nagy érdeklődésre tarthat végül számot Riedl Frigyes könyve: Magyarok Romában. (1161—62. sz.) Az Olcsó Könyvtár egyes számai 10 krajczáron minden hazai könyvkereskedésben kaphatók.

Ujdonságok.

— *Lapunk tisztelt előfizetőinek boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk.*

— **Lapunk következő száma a közbesső ünnepek alkalmából vasárnap, decz. 31-én jelenik meg.**

— **Új zászlóalj parancsnok.** A brassói 24. honvéd gyalogezred 3. zászlóalj parancsnokává K.-Vásárhelyre Lányi István alezredes neveztetett ki.

— **Ellenőrizhetetlen hírek.** Az elmúlt zord napok alatt, sok bir kelt szárnyra megfagyott s farkasok által felfalt emberekről, de ezen hírek legnagyobb része nem bizonyult valósnak. Ennélfogva csak fentartással közöljük azon hirt is, mely szentléleki eselédet a farkasok megették. A leányeselédet viharos időben, korán reggel beküldötte gazdája Kézdi-Vásárhelyre tejet árulni. A mint a leány a falut elhagyta, a falu végén lakók sikoltozását hallották, mire ki is mentek a mező szélére, de senkit sem találtak. Ezen időtől fogva a eseléd gazdájához nem tért vissza s az a hír kapott lábra, hogy a farkasok szétszaggatták.

— **Napfordulás.** Deczember 22-én a nap megfordult. Ekkor volt a leghosszabb éjjel és a legrövidebb nappal és egyszersmind a csillagászati tél kezdete is. Ezen időtől kezdve az éjjel rövidül, a nappal meg nyúlik. Bármiképen tombol is a Nemere s ha a valódi tél még ezutánra van előírva, mi lassan, de biztosan haladunk a tavasz felé.

— **A helybeli kaszinó által f. hó 30-án rendezendő táncestélyre** a csinos kivitelű meghívók elkészültek, s azok szétküldése most van folyamatban. Az estély műsora a következő: 1. Magyar ábránd. Zongorán játsza: csikszépvízi Zakariás Ilona. 2. A miniszterelnök bálja. Vigjáték 1. felvonásban. Irta Almási Tihamér. Személyek: Kovács, városi tanácsnok; Morvay Endre, Lotti, neje: Vargha Irén. Eliz, leányuk Zaizon Piroska. Tallagi, journalista: Dr. Vargha Béla. Házmester: Báthory László. 3. Énekel: Veres Gyuláné, zongorán kíséri: Diócs Kálmán. Műsor után táncz. A rendező bizottság, melynek élén Dr. Balogh Vendel ügyvéd, mint r. b. elnök, Tomic Jenő m. kir. honvéd főhadnagy, Barabás Károly m. kir. honvéd hadnagy, Morvay Endre szolgabíró és Dr. Vargha Béla ügyvéd jelölt, mint alelnökök, Diócs Ödön kir. közjegyző jelölt mint titkár, s Nagy I. Lázár mint pénztárnok állanak, nagy buzgalommal működik, hogy a századvég ezen utolsó nyilvános mulatsága a műveliközönség tetszését megnyerje, s a Casinó pénztára javára is egy tekintélyesebb összeg beszolgáltatható legyen, mi természetesen, csak úgy történhetik meg, ha a meghívott közönség azon része is, mely a mulatságon valamely akadály miatt meg nem jelenhetik, jegyét kiváltja avagy felülfizet, mit a rendezőség hálás köszönettel fogad.

— **Gyászisteni tisztelet** volt f. hó 20-án a kézdí-vásárhelyi róm. kath. templomban és az árvaház házi kápolnájában, boldog emlékeztű zagoni báró Szentkereszty Irén halálának évfordulóján. A kézdí-vásárhelyi humánintézetek igazgatóságai kegyeletesen megemlékezének az elhunyt nemes bárónő nagydímeiről s ama fényes egyéni tulajdonokról, melyekkel életében mindenkit oly nagyon lekötöleztet s legbensőbb érzéseiket követték, midőn az oly korán elhalt nemes bárónő emlékéért őszinte kegyelettel megünnepelték. Mindkét ünnepen nagy számú közönség vett részt.

— **Nagy szerencsétlenség történt** a napokban Molnár Józsiás oroszfalvi műmalmában. Az utóbbi idők kemény hidege a malom nagy kerekét annyira megfagyaltta, hogy az megszűnt működni. A főmolnár ezen segíteni akart s ötöd magával bement a kerek kamarába s elkezdették a roppant kereket a jégtől megtisztítani. A mint a kerek a jégtől megszabadult, hirtelen megindult s egyik munkást felesernátoni Móríc Jánost magával ragadta s úgy összetörte, hogy nyomban meghalt. A nagy szerencsétlenségben még szerencsének tekinthető, hogy a megölt molnár legény hullája beszorulva, a kereket ismét megállította, mert különben mind az ötön ott pusztultak volna. A felelősség mindenesetre a főmolnár terhel, ki a jegelés előtt elmulasztotta a kereket megkötni, pedig tudhatta, hogy az, mi helyi a jéget letisztítja, meg fog indulni.

— **Házassági felmentések.** Az utóbbi időben nagyon lábrakapott azon szokás, hogy a házassulók, a hirdetést elkerülve, felmentésért folyamodtak s így a házassági hirdetési táblák, mindig jó formán üresek valának. Minthogy azonban a törvény szerint a felmentés csak kivételes esetben s csak akkor adható meg, ha a sürgősség kellőleg meg van okolva, megyénk alispánja figyelmeztette az anyakönyvvezetőket, hogy a hirdetés alól való felmentés iránt csak, olyan esetben tegyenek előterjesztést, hol a hosszabb hirdetési eljárás elkerülése nyomós okokból feltétlenül szükséges, mert ellenkező esetben a felmentés meg fog tagadtni s a házassulók nagyobb időt vesztenek. Ezen rendeletet igen aktuálisnak látjuk most a farsang közeledtével közölni, figyelmeztetvén mindazokat, a kiket illet, hogy gyakorolják magukat a szerelmesek legnagyobb és legnehezebb érényében — a türelemben.

— **Nagyreményű csemete.** Torjai Bajcsi József, akit a napokban a csendőrök letartóztattak. A kitűnő ifju alig lehet több, mint 12 éves, de telve van gonosz indulatokkal és egy valódi gonosztevő vakmerőségével. Legutóbbi büntetése az volt, hogy bejött a k.-vásárhelyi vásárra s ott meglátván egy olyan két lovas szekeret, melynek gazdája nem volt jelen, felkapott rá s elhajtattat azon szándékkal, hogy azt majd Bereczkben eladja. Megis érkezett Bereczkbe s itt egy román emberrel alkudni kezdett a szekérre és lovakra, azonban a csendőrök valahogy észlelték a dolgot, a fiut letartóztatták s a szekérrel és lovakkal együtt lehozták Kézdi-Vásárhelyre. Itt azt adta fel, hogy a lopást nem ő, hanem egy más fiu hajtotta végre s míg a csendőrök a büntetés után mentek, a tanácsháznál minden hivatalos vállalat nélkül előadta, hogy ez a lopás neki nem az első bünténye, mert néhány hónappal azelőtt a bátyja csúrit is felgyújtotta, ezt pedig azért tette, mert bátyja nem engedte meg, hogy egy bált végig nézzen. Ekkor ezért ő nagyon megharagudott s midőn valaki tréfásan arra tanította, hogy menjen és gyűjtsa fel a bátyja csúrit, ő meg is tette s ezen alkalommal nem csak a bátyja, hanem az édes atya csúre is eléget. Ezekon kívül még egy egész sereg betöréses lopás terhel a fiatal gonosztevő lelkiismeretét, melyeket mind sorjában elbeszélte. A csendőrség a nyomozatot befejezván, a romlott gyermekét átadta a bíróságnak.

— **Kedvezményes vasuti jegyek tárgyában** a magyar királyi belügyminiszter 5788—em. szám alatt következő leiratot intézett megyénk főispánjához. Nagyméltóságú főispán ur! A szamosvölgyi vasut részvénytársaság f. hó 2-án 10921. sz. a. kelt jelentésében közölte, hogy az állami alkalmazottak és azoknak családtagjai, és pedig nejei, szülői ellátás alatt álló, de önálló keresettel még nem bíró gyermekei és a családdal, vagy a családdal valamely tagjával együtt utazó eselődjei részére, kizárólag magáncélú utazásokra eddig is adott azon kedvezmény, mely szerint az I. és II. koozi osztály használatára közvetlen alsóbb osztályu egész a III-ik koozi osztály használatára pedig féláru II-od osztályu jegyek szolgáltatnak ki, az 1900. évi január hó 1-től kezdve az állami alkalmazottak által arcképes igazolványok alapján is igénybe vehetők lesznek. Az arcképes igazolványok kiállításáért 1 frt, az érvényességi tartam meghosszabbításáért szintén 1 frt lesz az illető által fizetendő, megjegyeztetvén, hogy az említett arcképes igazolványok kérését és meghosszabbítását illetőleg ugyanazon eljárás lesz követendő mint a m. kir. államvasutaknál és hogy az állami tisztviselőknek szabad tetszésükre bízatik, a nekik biztosított menetdíjkedvezményt arcképes igazolványok alapján avagy eddigelő követett eljárás szerint, igénybe venni. Használó kedvezményekben részesítettnek az állami alkalmazottak és azoknak fentebb közelebből megnevezett családtagjai és eselődjei áthelyezések esetén, de csak akkor, ha az átköltözési költségek az államkincstár által nem egészben, sem pedig részben megtérítve nem lesznek, vagy pedig az áthelyezés büntetésből nem történt, mely körülménynek az illető folyamodó hivatali felsőbbsege által igazolva kell lennie. Oly esetekben az átköltözési ingóságok szállítására 50%-nyi díjmérséklésre jogosító szállítási utalványok is kiszolgáltatnak. Erről Nagyméltóságodat oly felkérésrel értesitem, hogy a szóban lévő kedvezményt, az erre jogosítottakkal a legalkalmasabb módon közölni szivesked-

jék. Fogadja Nagyméltóságod tisztelem nyilvánítását. Budapest, 1899. évi deczember hó 9-én, miniszter helyett: Jakabffy s. k. államtitkár.

— **Bestia utonálló.** Trifán János erdővidéki legény a mult héten Domukba ment azon czélból, hogy ott valamely fűrésztelepen szolgálatba lépjen. A mint Ferenczi Istvánnak a domubi uton levő tanyájához ért, egy faépítvény mellől előlépett Tatár János gyimesközéplaki és László Antal csik-dánfalvi lakos és utját állották Trifán Jánosnak, pénzt követelvén tőle. Ez kijelentette, hogy egy fillérje sincsen. A két utonálló erre megragadta Trifánt, a földre teperték, az egyik ráfeküdt a mellére, a másik pedig letépte nadrágját és nemi testrésztét spárgával körülharkolta és égő gyufával sütegette, így akarván a szerencsétlentől pénz kicsikarni. A tehetetlenné tett ember kinjában iszonyuan ordított. az ordításra a tanyából emberek jöttek elő, mire az aljas utonállók elfutottak. Az elközött embert, ki fájdalmában majd megőrült, beszállították a csik szeredái közkórházba, a bestiákat pedig az épen ott czirkáló csendőr-járőr elfogta.

— **Ruzicska Ármin** világirodalmi antiquariuma, könyv- és zeneműkereskedésének 25. számú időszakoski értesítője deczember hó elején jelent meg, dus tartalommal. Tartalmaz dus választékban irodalmi munkákat, dísműveket, magyar- és németnyelvű regényeket, humorisztikus elbeszéléseket, költeményeket, színműveket, ifjúsági iratokat, melyek új példányokban is mélyen leszállított áron kaphatók. E czégnél tett minden egyes megrendelés a legnagyobb figyelemmel és pontossággal lesz elintézve. Csomagolási díj nem számítatik. 2 frtnál kevesebb megrendelésnél az összeghez 20 kr melléklendő, hogy a rendelés postadíjmentesen, keresztköts alatt, eszközölhető legyen. 5 frton felüli megrendelés, ha az összeg előre beküldetik, bérmentesen eszközöl-tetik.

Táncziskola megnyitása. Kovács Tivadar balletmester táncziskolájának megnyitását, közbéjött akadályok folytán 1900. január hó 1-ére halasztotta. Értesítésünk szerint a tanfolyamra már is annyian jelentkeztek, hogy kényszerítve van azt két részbe beosztani, u. m.: az iskolára kötelezett kisebb tanítványok részére 5—7 óráig és a felnőtt ifjúság részére 8—10 óráig estétkint.

— **Helyreigazítás** Az unitárius istentisztelet nem ünnep másod napján, — mint az lapunkban jelezve volt, — hanem karácsony karmad napján, 27-én d. e. 10 órakor lesz.

— **Halálozás.** A háromszéki birtokos osztálynak egyik derék és képzett tagja hunyt el hosszú szenvedés után. Tompa Albert halálát gyászolja hátrahagyott szerető családján kívül kiterjedt rokonsága és számos ismerőinek serege. Kisborosnyói Tompa Albert földbirtokos, Háromszékvármegye törvényhatóságának legtöbb adófizető bizottsági tagja, folyó év deczember hó 16-án d. u. 7 órakor, életének 51 ik és boldog házasságának 21-ik évében hosszas kínos szenvedés után, megszűnt élni. Temetése deczember 19-én ment vége nagy részvét mellett.

— **Hivatalos vizsgálat.** Szentiványi Miklós Háromszékvármegye alispánja, f. hó 22-én Kézdi-Vásárhelyre érkezett s itt Gazda Gyula főszámvevővel megvizsgálta a városi pénztárt és az állami anyakönyveket s mindent rendben talált.

— **Véletlen halál.** Mély részvétet keltett Csik-Taploczán Bálint Ferencznek a község helyettes bírójának végzetes halála, mely váratlanul e hó 15-én következett be. A mondott napon ugyanis Bálint az erdőre fáért menvén, egy általa levágott fa esés közben egy másik fának vastag galyát lesodorta, s oly erővel dobta a Bálint fejére, hogy eszméletét rögtön elvesztette. Vele volt fia szerencsétlen édes apját rögtön szánra tette és haza szállította, de a gyors orvosi segély daczára is nemesak életét megmenteni, de eszméletre helyre hozni sem lehetvén, halála még az nap bekövetkezett.

PESTI HIRLAP.

Két évtizedes mult áll immár a *Pesti Hirlap* mögött. Két évtized bizonyítja, hogy hazánk e legelterjedtebb s így legjobbnak ismert lapja, méltó utódja lett a dicső emlékü Kossuth Lajos történelmi nevezetességű *Pesti Hirlapjának*.

Ki vonhatná ezt kétségből? Hisz a *Pesti Hirlap* — mint a huszonegy év alatt megjelent minden sora bizonyítja — szabad- elvű minden irányban úgy politikai, mint társadalmi téren; független föl- és lefelé, a hatalommal és a nagyközönséggel szemben egyaránt; demokratikus minden ízében s esüggedenlen hirdetője, terjesztője és rajongó hive a társadalmi. egyenlőség megszentelt elveinek.

Szabadelvűség, függetlenség, demokratikus egyenlőség — volt és marad a *Pesti Hirlap* programja.

E programra esküszik, e programhoz bü maradt mindenek a szellemi munkások ama fényes gárdája, melyet a *Pesti Hirlap* (ugy a multba mint a jelenben) maga körül csoportosított.

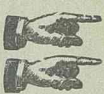
Vezércikkiről ez idő szerint: dr. Kenedi Géza (felelős szerkesztő), dr. Vázsonyi Vilmos, ifj. Abrányi Kornél, Köbor Tamás.

Tárczairól pedig: Mikszáth Kálmán, Tóth Béla (egyszer- smind a közkegyelviségi *Esti levelek* írója), Mrai Károly, Gardonyi Géza Quintus a. (Kenedi Géza), Köbor Tamás, Bede Jób, Tömörkeny István, Kálnay László, Homok (Cserzy Mihály), Ilona szini kritikus), Közdi Kovács László (műkritikus), Koboz, (Kozma Andor) a közkegyelviségi verses heti krónikák szerzője Vertesi Arnold Abonyi Árpád, Krúdy Gyula, Zemplényi Árpád, Hoffmann Ottó stb. stb.

A *Pesti Hirlap* közkegyelviségi karczolatait, esovégeit, kis ezikkelt Mikszáth Kálmán (*A tisztelt Házból*), ifj. Abrányi Kornél (*a Lloyd-klubból*), Bede Jób (*Vízgy Gábor levelei Mura Károly*, stb. írják).

Speciálitási is vannak a *Pesti Hirlap*nak s ezekre nézve egyetlen más lap sem vetélkedhet vele. Ilyenek az imént említett országgyűlési, közéleti, politikai, társadalmi u. n. karczolatok (esovegések) mellett első sorban az *Esti levelek*, melyekben a toll elsőrangú művésze Tóth Béla — ez idő szerint legjelesebb tárcza- írónk — napi eseményekhez, aktuális kérdésekhez szól hozzá, ritka elme éllel s országgyűlési elismert szellemességgel; hol tudományos alaposággal, hol könnyed gunynyal, tanítva és kritizálva.

Másik speciálitása a lapnak a Szerkesztői üzenetek napon- kinti gazdag rovata, melyet aszellemes Quintus állít össze hangya- szorgalommal s széleskörű tudományos készüllettel; mulattatva, tré- fálkozva vagy filozofálva.

Minden új előfizető, aki december hó folyamán legalább negyedévre előfizet, szintén megkapja ingyen és bérmentesen a *Pesti Hirlap* nagy képes naptárát az 1900. évre, valamint a lapban folyó regényaddig megjelent részét külön lenyo- matban. — A *Pesti Hirlap* Naptára karácsony előtt ihéten fog szétküldetni. — A kiadóhivatal ezme hova az előfizetési dja- kat legzeleszerűbb postautalányon küldeni: Budapest, V., Váci-körút 78.

További speciálitások: a hetenkinti sakk-rovat, melyet ha- zánk első sakk-mestere Charousek Rezső szerkeszt, szakértő munka- társak segélyével; továbbá az időnkint adottbelyegkedvelők ro- vata, artista-hírek. (Amazt Kósa Rezső, emezt Kiss Dezső állítja össze.)

A lap rendes belső dolgozótársai — a már felsoroltakon kívül — szintén csupa kipróbált hírlapírók: báró Jósika Kálmán (kül- politika), Luby Sándor (napihírek), dr. Komor Gyula (szini kriti- kus), K. Kovács László (képzőművészeti kritikus), dr. Beldi Izor (zenekritikus), Szabó László (vegyes és külföldi tárczák), Szegő Béla (vegyes és táviratok), Wurm Adolf (közgazdaság), Balla Vil- mos (a szintén speciálitást képező gabnatözsdei karczolatok írója), Guthi Imre (törvényszeki tudósító), Zsoldos László (helyi tudó- sító), Schmittey József, segédszerkesztő.

A tartalom gazdagsága és terjedeleme tekintetében szintén első helyen áll ma napilapjaink közt a *Pesti Hirlap*, mely napról-napra 22—24 oldalon jelenik meg, vasárnaponként pedig 32—48 oldalon.

Külön kedvezményeket is nyújt előfizetőinek, még pedig:

- havonként egy jegyzéknaplót, a hó minden napjára, följegyzésekre szánt lapokkal;
- évenként karácsonyi ajándékul a *Pesti Hirlap* nagy képes naptárát, a legkitünőbb írók válogatott dol- gozataival, közhasznú tudnivalókkal s a legérdekesebb képek egész tömegével;
- a *Párisi Divat* című, fényes kiállítású képes heti divatlapot (*György Ilona* szerkesztésében) a *Pesti Hirlap* előfizetői félaron kapják.

Regény-közlemények dolgában is elsőség illeti a lapot; ere- deti regényeit Mikszáth Kálmán, Abonyi Árpád és Werner Gyula írják; fordított regényeit pedig a külföldi irodalom legelső- rendű termékeiből válogatja össze.

A *Pesti Hirlap* regény-esarnokát naponként egyegy külföldi (francia, angol, orosz) tárcza, elbeszélés, rajz vagy tréfás dialog egészíti ki; úgy, hogy annyi élvezetes szépirodalmi olvasmányt, mint a *Pesti Hirlap*, valóban egyetlen más lap sem ad ma olvasóinak.

Múltán mondhatjuk tehát ma hazánk legelterjedtebb lapját a leg- olcsóbbnak is: múltán ajánlhatjuk a nagy magyar olvasóközönség pártolásába: mert a *Pesti Hirlap* előfizetési ára egy hóra csak 1 frt 20 kr, negyedévre 3 frt 50 kr, s a *Párisi Divat*lal együtt 4 frt 50 kr. (Mutatványszámok levelezőlapon kifejezett óhajra a kiadóhivatal mindenhova küld, ahol a lapot számonként nem árulják.)

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZIERH IGNÁZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkesztii

MAR CZALI HENRIK

Mintegy 2500 szövegképpel, 500 műmelléklettel, 60 színes mülappal 50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldalal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és je- lentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünk nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázola- tok lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásműveléssel a Világtörténet egy olyan kicsinyített históriai muzeumot nyújtanak az előfizető- nek, a múltat a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemlékekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értékét adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

Révai Testvérek
irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára

rendkívül díszes félbör- kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenként egy füzet fog közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz díszes bo- kótsai táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkinti 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárunknál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

- kötetenkénti utánvétellel bérmentve,
- havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy alólírt kiadókhöz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.